

1. Historie og politik

Piazza del Duomo, Firenze

FOKUS PÅ: Dante Alighieri

Litteratur og kunst har spillet en stor rolle i Italien, og italienske digtere og kunstnere har udøvet en afgørende indflydelse på hele Europa. *Dante Alighieri* (1265-1321) er den største af alle italienske forfattere. Mange kan i dag citere uddrag fra hans 700 år gamle værk *Divina Comedia*, som stadig er obligatorisk stof i de italienske gymnasier.

Efter at have skrevet bøgerne *Vita Nuova* (om sin kærlighed til Beatrice), *De vulgari eloquentia* (om folkesproget) og *Il convivio* (en afhandling om litterære og moral-filosofiske emner), skrev Dante i årene 1307-1321 sit hovedværk *La Divina Comedia*, som gennem 100 digte og sange giver svar på livets vigtigste filosofiske og naturvidenskabelige spørgsmål.

I *Divina Comedia* foretager Dante en rejse gennem tre riger: Helvede, Skærsilden og Paradis. På sin vej møder han mange mytologiske væsener, historiske personer fra den klassiske oldtid og mennesker fra sin egen tid med både venner og fjender fra Firenze.

Domenico de Michelino malede i 1465 Dante stående med "Divina Commedia" i hånden uden for fødebyen Firenze, hvorfra han var forvist. Til venstre vandrer de fortabte til Helvede.

Første 7 linier af Canto 1 fra "Inferno":

Nel mezzo del cammin di nostra vita
mi ritrovai per una selva oscura,
ché la diritta via era smarrita.

Ahi quanto a dir qual era è cosa dura
esta selva selvaggia e aspra e forte
che nel pensier rinova la paura!

Tant'è amara che poco è più morte;

(oversættelse ved Chr. Molbech i 1851-62):

På midten af vor bane gennem livet
jeg fandt mig i en skovs bælgmørke sale,
forvildet fra den vej, som var mig givet.

Ak, hvilken byrde hård det er at tale
om hvordan skoven var, den vilde, øde!
Min skræk ved tanken kaldes op af dvale.

Knap mere besk det var mig om jeg døde;

Dante blev født i Firenze i en familie fra det højere borgerskab. Han studerede formentligt ved Europas ældste universitet i Bologna. I 1289 deltog han i slaget mod nabobyen Arezzo, og derefter blev han aktiv lokalpolitiker. Han blev valgt ind i Firences højeste råd og nåede i år 1300 at blive valgt som prior for "de hvide guelfer". Mens Dante var udenbys, opstod der et oprør fra "de sorte guelfer" i Firenze, som betød at Dante blev idømt en straf. Han nægtede imidlertid at afsone sin straf og blev derfor idømt landflygtighed og dødsstraf, hvis han vendte tilbage til Firenze. Han vendte aldrig tilbage til byen, som han elskede, men samtidig dømte hårdt i sine bøger. De store nabobystater var dog meget interesseret i at give Dante ophold. Han opholdt sig i mange år i Verona, støttet af fyrstefamilien *Scaligeri*, samt i en periode i Rimini, støttet af fyrstefamilien *Malatesta*.

Dantes storhed blev først rigtig kendt i slutningen af 1700-tallet, da han blev en kultfigur for den italienske frihedsbevægelse. Han er begravet i Ravenna, hvilket helt op i nutiden har skabt en politisk konflikt mellem Ravenna og Firenze, idet sidstnævnte er ivrig efter at få Dantes jordiske rester tilbage. Gravmonumentet står allerede klar i Firences *Santa Croce* kirke. Ikke langt herfra findes *Casa di Dante*, som er et museum med samlinger omkring Dante.

Selv om de sidste fire generationer af Medicierne var politisk og økonomisk svage, viste de den samme interesse for kunst og kultur som deres forfædre. Medicierne beholdt magten indtil den mandlige gren af familien uddøde i 1737, og det var takket være den sidste kvindelige arving, *Anna Maria Louisa Medici* (1667-1743), som skænkede hele familiens kunstsamlinger til Firenze, at byen i dag besidder mange af verdens største kunstskatte.

Toscana efter Medicierne

Storhertugdømmet Toscana blev i 1737 overtaget af *habsburgske hertuger* (østrigere), som havde magten indtil *Den Franske Revolution* (1796), hvor Toscana blev en del af Napoleons franske republik. Efter at Napoleon var slået ved

Waterloo, blev Toscana, på Wienerkongressen i 1815, igen underlagt de østrigske hertuger, indtil disse blev besejret under Italiens samling i 1859.

Vi vil herefter vende gennemgangen mod hele Italien, idet Toscana historisk og politisk efter samlingen hænger nøje sammen med Italiens historie og politik.

Italiens samling

Efter 1815, hvor et delt Italien blev genskabt, opstod der også i befolkningen tanken om et frit og samlet Italien. Tanken gav grobund for en stærk frihedsbevægelse for landets samling og genrejsning (*il risorgimento*). Mange italienere, både i nord og syd, ønskede at samle halvøen til én nation, men der var ikke enighed om, hvordan det skulle ske.

Italiens samling foregik gennem flere tempi i årene 1859-1920. I marts 1860 blev Toscana indlemmet i Italien.

I modsætning til de øvrige italienske småstater havde Piemonte (Kongeriget Sardinien) en økonomi og en hær, der kunne starte samlingen af Italien. Den første af tre uafhængighedskrige mod Østrig-Ungarn indledtes i 1848 med udgangspunkt i Piemonte. Krigen endte imidlertid med et nederlag. Kongeriget Sardinien's førsteminister, grev *Camillo Cavour*, søgte herefter støtte til den italienske samling i udlandet. Den franske kejser Napoleon III og Cavour indgik en hemmelig aftale om, at Kongeriget Sardinien skulle hjælpe Napoleon i den fransk-britiske krig på Krim 1854-55. Dernæst skulle Frankrig støtte Kongeriget Sardinien i oprettelsen af et italiensk kongedømme, med *Vittorio Emanuele II* som konge mod at Kongeriget Sardinien gav afkald på Nice og Savoyen.

Efter den anden krig mod Østrig-Ungarn (*Slaget ved Solferino*,

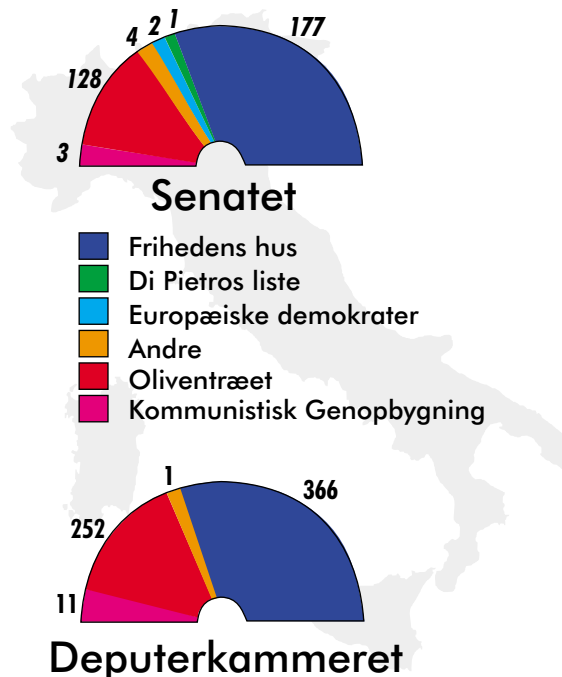
Politik

Efter Italien i 1946 blev en republik, er det *parlamentet* som træffer de vigtigste politiske afgørelser. Parlamentet består af 2 kamre: **Senatet** (*Senato*; 315 medlemmer, der vælges af regionerne) og **Deputerkammeret** (*Camera dei Deputati*; 630 medlemmer, der vælges ved flertalsvalg i enkeltmandskredse). Vigtige love skal vedtages begge steder, før de kan træde i kraft. Der er valg hvert 5. år, med undtagelse af en lille gruppe livstidssenatorer. Parlamentet vælger en præsident for 7 år, og præsidenten udpeger landets ministerpræsident og regering. Derfor er det reelt parlamentet, der vælger Italiens øverste udøvende magt, *ministerpræsidenten*.

Italien har rekord i antallet af forskellige regeringer og ministerpræsidenter. Siden 2. Verdenskrig har landet haft 57 forskellige regeringer, som i gennemsnit har været ved magten i kun 1 år. Men selv om Italiensk politisk set udefra virker kaotisk, er det alligevel de samme figurer, som optræder i de forskellige regeringer... vel at mærke indtil nogle alvorlige korruptionsskandaler i 1992. Det parti, som har været længst tid ved magten, er de kristelige demokrater.

De kristelige demokrater

Efter valget i 1946 fik det kristeligt-demokratiske parti fuld kontrol med regeringen, og venstrefløjen var uden reel indflydelse i de næste 46 år, hvor Italien blev styret af forskellige koalitioner

Valget af personer til senatet og deputerkammeret år 2001 (prøv at sammenligne med %-tallene i tabellen nedenfor).

omkring de kristelige-demokrater. Men efter korruptionsskandalerne i 1992 blev partiet sprængt i mange små partier, hvoraf ingen siden har haft den store indflydelse i italiensk politik.

Kommunistpartiet

En anden vigtig fraktion i Italiensk politik er kommunisterne. I 1950-60'erne førte kommunistpar-

(Tal i % af afgivne stemmer)	Italien		Toscana	
	Senat	Deputerkammer	Senat	Deputerkammer
Frihedens Hus *)	42,5%	49,4%	35,6%	35,3%
Oliventræet **)	39,2%	35,0%	52,0%	46,4%
Kommunistisk Genopbygning	5,0%	5,0%	6,5%	6,9%
Di Pietros liste	3,4%	3,9%	2,2%	2,5%
Andre partier	9,9%	6,7%	3,7%	8,9%
I alt:	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

*) Frihedens hus = koalition af Forza Italia, Nyfascisterne (AN), Biancofiore, Lega Nord og Ny PSI
 **) Oliventræet = koalition af Democratici Sinistra, Margherita, Girasole og Pdc

Stemmeafgivelserne ved valget til Italiens senat og deputerkammer år 2001.

Til højre stemmerne fra "det røde" Toscana. 81,3% af alle italienere over 18 år stemte ved valget.